

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/17/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416208841
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6416208841.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľa M. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XXX/XX, XXX XX F. nad R., právne zastúpeného Advokátska kancelária Líška & Partners, s. r. o., so sídlom A. Hlinku 736/3, 965 01 Žiar nad Hronom, proti plnoletej dcére W. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. X/XX, XXX XX F. nad R., zastúpenej I. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. X/XX, . XXX XX F. nad R., v konaní o zrušenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 4Pc/6/2016-21 zo dňa 15. 02. 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti voči plnoletej dcére. Rozhodnutie odôvodnil tým, že jeho plnoletá dcéra, vzhľadom na svoje závažné zdravotné ochorenie, nie je schopná zamestnať sa v žiadnej chránenej dielni, nie je schopná vykonávať činnosti, ktoré sú porovnateľné so zdravým jednotlivcom v jej veku a je trvale odkázaná na pomoc. Túto pomoc jej poskytuje matka ako rodič, a na túto pomoc bude odkázaná doživotne. Vzhľadom na čl. 4 Zákona o rodine - na zásadu spravodlivosti - nebolo podľa okresného súdu spravodlivé, aby súd striktné vychádzal z ust. §-u 62 ods. 1 Zákona o rodine a tvrdil, že oprávnená je schopná sama sa živiť, a preto vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči nej zanikla. Všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať. Matka túto pomoc k dieťaťu realizuje aj po dosiahnutí jej plnoletosti a získaním nároku na invalidný dôchodok, preto je okresný súd názoru, že aj navrhovateľ má povinnosť vzájomne pomáhať oprávnenej pri zabezpečovaní zvyšovania hmotnej a kultúrnej úrovne. Okresný súd prihliadal najmä na lekárske správy, z ktorých vyplýva, že oprávnená je od narodenia postihnutá závažným ochorením centrálného nervového systému, ktorý má vplyv na jej mentálnu úroveň a na jemnú a hrubú motoriku. Vzhľadom na uvedený vývoj nemohla byť zaškolená bežne, musela byť vzdelávaná individuálnou formou, vyžaduje si mimoriadnu starostlivosť zo strany matky, ktorá prevyšuje starostlivosť o zdravého jedinca.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa s právnym záverom okresného súdu nestotožnil. Zdôraznil, že jeho plnoletá dcéra v júni 2016 ukončila štúdium na C. škole v Y., poberá invalidný dôchodok vo výške 320 € a jej matka poberá príspevok za jej opatrovanie 220 € napriek tomu, že nie je osobný asistent, nie je poberateľom asistencie pre ZŤP a nevykonáva činnosti ako: pomoc pri nakupovaní, vychádzkach, návštevách, kultúrnych podujatí a pod.. Jeho plnoletá dcéra napriek svojmu zdravotnému stavu je samostatná, takže by sa vedela uplatniť na trhu práce podľa svojich možností a schopností, prípadne pracovať v chránenej dielni aspoň na čiastočný pracovný úväzok. Nie je ani viditeľné, že by jeho plnoletá dcéra využívala invalidný vozík, či iné zdravotné pomôcky, z čoho usudzuje, že jej zdravotný stav nie je až tak vážny, aby sa nevedela uplatniť na trhu práce ako

ostatní ľudia, ktorí trpia podobnou diagnózou, prípadne rovnakou ako ona a na trhu práce sa uplatnili prostredníctvom sprostredkovateľov pre ľudí so zníženou schopnosťou. Zdôraznil, že nespochybňuje zdravotný dcérin stav, ale je presvedčený o tom, že by sa za určitých okolností mohla zamestnať, je schopná sa uchádzať o zamestnanie a z lekárskeho posudku vyplýva len to, že má zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť. Jeho dcéra sa však ani nepokúsila nájsť si prácu a zaráža ho, že súd sa touto otázkou nezaoberal. Nezdíeľa právny záver okresného súdu, podľa ktorého by zrejme lepšie zarábajúci členovia rodiny mali finančne prispievať horšie zarábajúcim členom rodiny, a to doživotne. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a vyživovaciu povinnosť zrušil.

3. V písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa jeho plnoletá dcéra uviedla, že od narodenia trpí závažným chronickým ochorením centrálného nervového systému, následkom ktorej má skrátenu ľavú nohu o 1 cm, kríva, v dôsledku čoho jej miera funkčnej poruchy znížená a bol jej vydaný aj preukaz ZŤP s tým, že jej sprievodcom je jej matka, ktorá jej pomáha pri všetkých potrebných úkonoch a poberá na ňu i opatrovateľský príspevok. Uznala, že poberá plný invalidný dôchodok, ktorý jej bol priznaný po kompletnej vyšetrení posudkovým lekárom dňa 03. 03. 2015 so záverom, že bola uznaná plne invalidnou a miera poklesu vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť bola stanovená na 75 %. Keby bola schopná zamestnať sa na skrátenej úväzok, prípadne v chránenej dielni, ako to tvrdí navrhovateľ, posudkový lekár by jej nepriznal plný invalidný dôchodok, ale čiastočný s tým, že je schopná vykonávať akú takú činnosť. Keďže však má narušenú jemnú aj hrubú motoriku, nie je to možné. Jej zdravotný stav zhodnotil posudkový lekár, ktorý rozhodol, že nie je schopná sama sa živiť a jej zdravotný stav je nemenný. Naopak, jej zdravotný stav si vyžaduje mimoriadnu starostlivosť zo strany matky, ktorá sa o ňu riadne stará aj po dovŕšení plnoletosti a pomáha jej pri všetkých potrebných úkonoch, ako sú práce v domácnosti, sprevádzanie na lekárske vyšetrenia, vybavovanie úradných záležitostí atď. Poukázala na to, že navrhovateľ nemá žiadne iné deti a mal by jej preto pomáhať tak, ako jej pomáha jej matka, keďže nie je schopná sama sa živiť a nie je ani predpoklad, že v budúcnosti bude mať svoju rodinu, že sa vydá a bude mať deti. Matka jej teda bude pomáhať doživotne.

4. Navrhovateľ vo vyjadrení k vyjadreniu plnoletej dcéry konštatoval, že zotrúva na dôvodoch svojho odvolania. Plnoletá dcéra vo vyjadrení neuvádza žiadne nové skutočnosti, ktoré by už pred tým neuviedla, nepovažuje preto za potrebné opätovne uvádzať skutočnosti, ktoré boli v konaní uvedené. Obdobne reagovala plnoletá dcéra vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľa k jej prvému vyjadreniu (č. I. 36 spisu).

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej v texte „CSP“), prejednal odvolanie navrhovateľa v medziach §-u 65 a §-u 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte „CMP“) a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP (a contrario), rozsudok okresného súdu podľa §-u 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 2 CMP ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

6. Podľa §-u 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

7. Podľa §-u 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa §-u 62 ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z. z. (ďalej v texte „Zákon o rodine“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

9. Podľa §-u 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

10. Podľa §-u 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

11. Odvolací súd preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a aplikujúc ust. §-u 387 ods. 2 CSP sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť dôvodov a právnych úprav, na základe ktorých súd prvej inštancie rozhodol.

12. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom okresného súdu, podľa ktorého dosiahnutím plnoletosti vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká bez ďalšieho a pokiaľ dieťa z rôznych dôvodov nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť, vyživovacia povinnosť trvá. Táto schopnosť samostatne sa živiť vyžaduje požiadavku trvalosti tohto stavu. Priznané sociálne dávky vo forme invalidného dôchodku sú len kompenzovaním zdravotného stavu osoby postihnutej, teda nemožno ich považovať za okolnosť, na základe ktorej by dieťa nadobudlo bez ďalšieho schopnosť samostatne sa živiť. Vzhľadom na zdravotný stav plnoletej dcéry, u nej nie je objektívna možnosť samostatne sa živiť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, ktoré nemôže byť pričítané na jej ťarchu v tom zmysle, že po priznaní invalidného dôchodku sa už nemá právo podieľať aj na životnej úrovni svojich rodičov, teda že už nemá nárok na výživné. Napriek tvrdeniam navrhovateľa v odvolaní, že by sa mohla jeho plnoletá dcéra po ukončení stredoškolského štádia zamestnať, je nutné konštatovať, že u plnoletej dcéry ide o poškodenie trvalé s tým, že trpí závažným chronickým ochorením centrálného nervového systému, následkom ktorej má skrátenu ľavú nohu o 1 cm, kríva, v dôsledku čoho jej miera funkčnej poruchy znížená a bol jej vydaný aj preukaz ZŤP.

13. Uvedené ju teda vylučuje z možnosti dosahovať vlastný príjem. Jej zdravotný stav má vplyv aj na jej mentálnu úroveň a na jemnú a hrubú motoriku. Vzhľadom na uvedený vývoj nemohla byť zaškolená bežne, musela byť vzdelávaná individuálnou formou, vyžaduje si mimoriadnu starostlivosť zo strany matky. Skutočnosť, že ukončila stredoškolské štúdium, sama osebe nepreukazuje, že tento čas je schopná sama sa živiť a že by mohla samostatne z vlastných zdrojov uspokojovať všetky svoje relevantné životné náklady.

14. Samotným priznaním invalidného dôchodku nezaniká vyživovacia povinnosť rodičov k deťom. Navyše ani nárok plnoletej dcéry na sociálne dávky v súvislosti s jej zdravotným stavom, ktoré by jej mali byť týmto spôsobom kompenzované, nemôže byť považovaný ako nárok, ktorý by mal byť „náhradou“ vyživovacej povinnosti rodičov voči plnoletému dieťaťu, nakoľko konštrukcia sociálnych platieb objektívne nemôže zohľadňovať všetky individuálne potreby oprávneného príjemcu. Priznanie invalidného dôchodku nie je bez ďalšieho spojené s nadobudnutím vlastnej ekonomickej samostatnosti. V prejednávanej veci tak na strane plnoletej dcéry nedošlo k nadobudnutiu vlastnej ekonomickej samostatnosti a na strane druhej je v možnostiach navrhovateľa plniť si vyživovaciu povinnosť voči dcére. Ak aj navrhovateľ tvrdil, že by sa jeho plnoletá dcéra vedela uplatniť na trhu práce podľa svojich schopností a možností, neoznačil a ani neuviedol žiaden dôkaz, na základe ktorého by bolo možné dospieť k správnosti jeho tvrdenia. Sociálna poisťovňa však plnoletej dcére priznala mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75 % s tým, že následkom obrny má skrátenu ľavú nohu o 1 cm, tým pádom kríva, nohu má vytočenú do vnútornej strany, občas zakopáva a padá, nemôže sa porovnávať so zdravými vrstovníčkami motoricky, ale ani mentálne. Plnoletá dcéra napriek ukončeniu Praktickej školy v XX.30. 06. 2016 neobdržala žiadny výučný list. V tejto súvislosti poukazuje súd i na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 2306/2012 zo dňa 13. 03. 2013, nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 1996/2012 zo dňa 24. 07. 2013, na základe čoho je nutné uzavrieť, že samotným priznaním invalidného dôchodku nezaniká vyživovacia povinnosť rodičov k deťom. Konštrukcia sociálnych platieb objektívne nemôže zohľadňovať všetky individuálne potreby oprávneného príjemcu, a ak dieťa nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť, mala by vyživovacia povinnosť rodičov trvať naďalej. Príjem plnoletej dcéry je tvorený výlučne z invalidného dôchodku a výživným, a napriek ukončeniu Praktickej školy v Y., nie je plnoletá dcéra vzhľadom na svoj zdravotný stav zamestnaná, teda, nie je schopná vlastným pričínením dosahovať príjem. V konaní nebola preukázaná objektívna možnosť plnoletej dcéry mať vlastný príjem, a pokiaľ aj navrhovateľ tvrdil, že má možnosť pracovať primerane k jej zdravotnému stavu, žiadny takýto dôkaz v konaní nebol predložený. Vzhľadom na vyššie uvedené je rozhodnutie okresného súdu vecne správne, preto ho odvolací súd potvrdil.

15. Keďže o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh v zmysle §-u 57 CMP, a súčasne žiadny návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania nebol zo strany účastníkov konania podaný, odvolací súd o náhrade trov konania nerozhodoval.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh)

(§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).